

Nationellt system för kvalitetssäkring av utbildning och forskning

Anders Söderholm, Generaldirektör Universitetskanslersämbetet

Kristina Tegler Jerselius, Utredare Universitetskanslersämbetet

Granskningsamhället

***Lärosätena har ansvaret för
verksamhetens kvalitet***

”Fingers out, nose in”

Instruktion

UKÄ ska ansvara för kvalitetssäkring av U & H:s verksamhet genom

1. granskning av kvalitetssäkringsarbete
2. utvärdering av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå,
3. tematiska utvärderingar, och
4. prövning av frågor om examenstillstånd

Uppdrag

- UKÄ ska vidareutveckla det nationella kvalitetssäkringssystemet så att det omfattar även kvalitetssäkring av forskning
- Uppdraget ska genomföras i dialog med universitet och högskolor, Vetenskapsrådet och med företrädare för studenter och arbetsliv

Det nationella kvalitetssäkringssystemet för universitet och högskolor 2017 – 2022

Kvalitetssäkring av forskning idag

- Stora skillnader!
- Kvalitetssäkring genom **resursfördelning**
- Kvalitetssäkring genom **uppföljning**
- Kvalitetssäkring genom **utvärdering**
- Kvalitetssäkring genom **rekrytering** och karriärsystem
- Kvalitetssäkring genom **peer review** i verksamheten

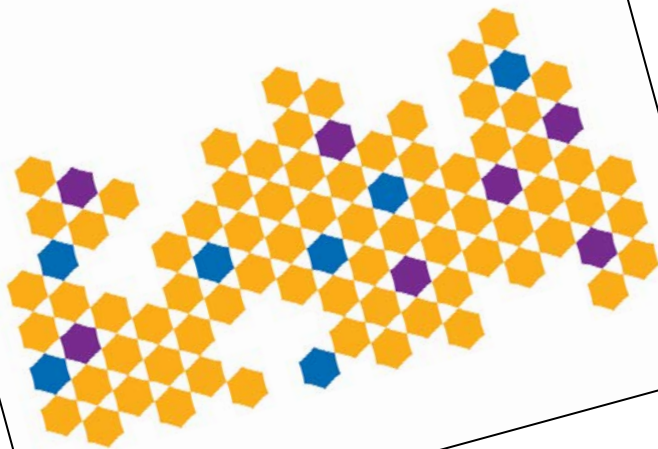
- SFO och KK-miljö drivande för systemutvecklingen

Principer

- Lärosätena har ansvaret för verksamhetens kvalitet!
- Olikheter mellan lärosäten och mellan olika arbetssätt måste tillåtas
- Upprätthålla skillnaden mellan granskning av kvalitetssäkring och granskning av kvalitet
- Betona sambandet mellan utbildning och forskning

Kvalitetssäkring av forskning

Rapportering av ett regeringsuppdrag

Lärosätens kvalitetsansvar för forskning

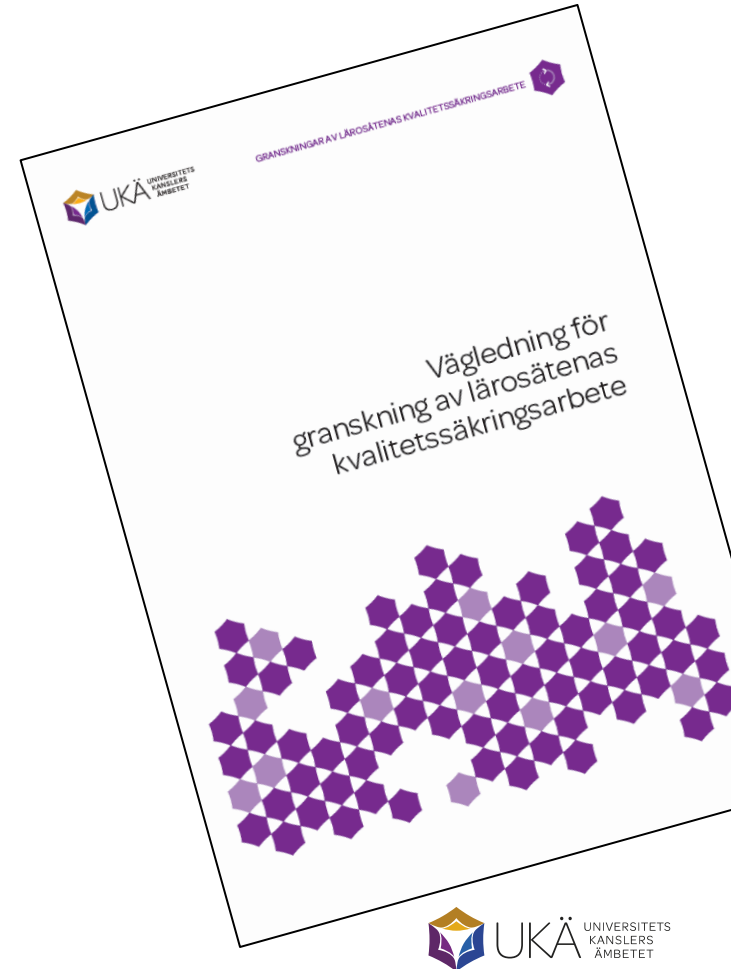
- Huvudansvaret för att forskningen håller hög kvalitet vilar på lärosätet. UKÄ:s uppgift är att, genom sina granskningar, säkerställa att lärosätet tar detta ansvar och främjar hög forskningskvalitet.
- Det innebär att lärosätets ansvar omfattar både kvalitetsutveckling såväl som kontroll och definition av kvalitetshöjande åtgärder inom ramen för det lärosäteseigna kvalitetsarbetet.

Integreringen i kvalitetssäkringssystemet (1)

- Kvalitetssäkring av både forskning och utbildning bör ske inom komponenten granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete.
- Samma bedömningsområden som gäller för utbildning bör kunna användas även för forskning men innehållet behöver formuleras om både vad gäller bedömningsområden och bedömningsgrunder.

Bedömningsområden

- Styrning och organisation
- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Jämställdhet
- Student- och doktorandperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätet genom sitt kvalitetsarbete följer upp, vidtar åtgärder och utvecklar sina utbildningar och på så sätt säkerställer hög kvalitet i lärosätets samlade utbildningsutbud.

Lärosätet ska regelbundet följa upp och utvärdera utbildningarna för att säkerställa att de är aktuella och anknyter till relevant forskning. Lärosätet följer systematiskt upp hur väl de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade. Såväl personal, studenter och doktorander som externa intressenter deltar på ett ändamålsenligt sätt i utvärdering och utveckling av utbildningarna.

Lärosätet har en välfungerande förbättringscykel vilket innebär att lärosätet på utbildningsnivå arbetar systematiskt med att följa upp, utvärdera och utveckla utbildningarna. Lärosätet samlar systematiskt in information om utbildningarna. Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet utvecklingsbehov och förbättrar utbildningarna. Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar kontinuerligt utbildningarna.

Bedömningsgrunder:

Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

Lärosätet säkerställer att varje student och doktorand ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Utifrån genomförda uppföljningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Integreringen i kvalitetssäkringssystemet (2)

- Lärosäten bör kunna ha olika arbetssätt för att kvalitetssäkra forskning respektive utbildning och vilket gör att två olika vägledningar behövs och att det bör skrivas två självvärderingar och två yttranden. På sikt, för vissa lärosäten eller inom vissa områden kan det dock finnas möjligheter att samordna både självvärderingar och yttranden.
- Granskningen av kvalitetssäkring av forskning och utbildning bör ske vid samma tillfälle.
- Implementeringen bör ske gradvis och inledas med en pilotomgång.

Behovet av ett nationellt ramverk

- UKÄ ser positivt på framtagandet av ett nationellt ramverk för kvalitetssäkring av forskning.
- HL och HF är utgångspunkter men ytterligare underlag kan utgöras av ESG, Charter and Code och internationella överenskommelser där så är lämpligt. Dessa kommer dock inte att fylla hela behovet och en nationell utvecklingsinsats är nödvändig.
- Ett eventuellt ramverk måste ha hög legitimitet i sektorn och bör tas fram som ett samverkansprojekt mellan universitet och högskolor plus ev ytterligare aktörer.
- Ett eventuellt ramverk kommer att vara centralt för att forma innehållet i bedömningsområden och bedömningsgrunder.

Jämställdhet

- Jämställdhet är en viktig kvalitetsfråga som bör granskas inom ramarna för uppdraget att kvalitetssäkra forskning

Student- och doktorandperspektiv

- Ett student- och doktorandperspektiv bör inkluderas i granskningen av forskningens kvalitetssäkring.

Arbetsliv och samverkan

- Forskningens samverkan och forskningens nyttiggörande bör inkluderas i granskningen av forskningens kvalitetssäkring

Bedömningsunderlag

Bedömargrupper

Fördjupningsspår

Resultat

Sanktioner

Fortsatt arbete

- Remissen öppen till 29 juni
- Remissammanställning mitten av augusti
- Metodutveckling inom UKÄ med stöd i referensgrupp(er)